

คำประกาศราชสดุดีเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
ในวโรกาสที่มหาวิทยาลัยมหิดลทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย
ปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
วันพฤหัสบดีที่ 7 กรกฎาคม 2537

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงตั้งมั่นอยู่ในทศพิธราชธรรม และธรรม
แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงประกอบด้วยพระวิริยะ อุตสาหะ อันมั่นคง บำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการ เพื่อ
ประโยชน์สุขของประชาชน และการพัฒนาทางวิชาการในสาขาอันหลากหลาย ได้ทรงนำวิทยาการทางวิศวกรรม
ศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ มาพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดมา พระราชกรณียกิจส่วนหนึ่งนั้นเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชน
คือการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรทั่วภูมิภาคในประเทศไทยทำให้ได้ทราบฝ่าละอองธุลีพระบาทใน
ข้อมูลต่าง ๆ อย่างถ่องแท้เพื่อประกอบพระบรมราชวินิจฉัย ก่อให้เกิดโครงการพัฒนาอันต่อเนื่องมาจาก
พระราชดำริมากมายเหลือคณานับ โครงการเหล่านี้ต้องอาศัยเทคโนโลยีหลาย ๆ ด้าน รวมทั้งวิศวกรรมศาสตร์
สาขาต่าง ๆ ร่วมด้วย

ในด้านวิศวกรรมสำรวจและแผนที่ ทรงเป็นนักสำรวจและเชี่ยวชาญการใช้แผนที่อย่างแท้จริง ทรงศึกษา
ภูมิประเทศจากแผนที่อย่างละเอียด เพื่อให้ได้รายละเอียดอันถูกต้องสำหรับการวางแผนจากภาพถ่ายทางอากาศ
ภาพถ่ายทางดาวเทียมสำรวจทรัพยากร ดาวเทียมอุตุนิยม และข้อมูลสนามประกอบ ทั้งยังได้ทรงศึกษาวิชา
อุตุนิยมวิทยาจนลึกซึ้งเป็นที่ยอมรับ

ในด้านวิศวกรรมทางเรือ ได้ทรงส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการต่อเรือขึ้นใช้เองในราชการของราชนาวีโดย
นำเอาเทคโนโลยีการต่อเรือที่ทันสมัยและถูกหลักวิชาการมาใช้ในการต่อเรือ และในด้านส่วนพระองค์ได้ทรงแสดง
พระปรีชาสามารถในการออกแบบเรือใบเพื่อทรงใช้ในการแข่งขันกีฬาเรือใบ

ในด้านวิศวกรรมไฟฟ้าและสื่อสาร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสนพระราชหฤทัยศึกษา และทรง
ปฏิบัติมาเป็นเวลาช้านานจนมีความชำนาญเป็นการส่วนพระองค์ และทดลองเรื่องสายอากาศ และการแผ่กระจาย
ของคลื่นวิทยุ ในการสื่อสารโทรคมนาคม ผลของการทดลองได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

พระราชทานแก่ผู้เกี่ยวข้องรับไปศึกษาปรับปรุงแก้ไข และพระราชทานให้แก่ส่วนราชการตลอดจนรัฐวิสาหกิจใช้ประโยชน์ต่อไป

ในด้านวิศวกรรมศาสตร์การเกษตรได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ เพื่อดำเนินการวิจัยในเรื่องการทำฝนเทียมจนเป็นผลสำเร็จ การคิดค้นเครื่องยนต์สูบน้ำซึ่งข้าวโพด รถไถเดินตามจุฬา รุ่น SPJS-60 การพัฒนาโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็กใช้ระบบทอดผลปาล์มภายใต้สภาพสุญญากาศ ณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นต้น

ในด้านการพัฒนาแหล่งน้ำได้ทรงส่งเสริมในการอนุรักษ์แหล่งต้นน้ำ ลำธาร ป้องกันการเกิดน้ำท่วมฉับพลัน นำน้ำจากแหล่งน้ำมาใช้ผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อใช้ภายในหมู่บ้าน ในรูปแบบของโรงงานไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก

ในด้านการชลประทาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระราชหฤทัย ในเรื่องการจัดสรรน้ำและควบคุมปริมาณน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับการชลประทานทั่วภูมิภาค เมื่อเกิดปัญหาอุทกภัยขึ้นในกรุงเทพมหานคร ก็ได้ทรงพระอุสาหะเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตร เพื่อทรงบรรเทาปัญหายังบริเวณที่เกิดน้ำท่วมตามพื้นที่ต่าง ๆ หลายครั้ง ทั้งยังพระราชทานพระราชดำริแก่ข้าราชการเกี่ยวกับการสร้างทำนบกั้นน้ำ ตลอดจนการขุดลอกคลองระบายน้ำต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ราษฎร ชาวไร่ ชาวนาอย่างหาที่สุดไม่ได้

ในส่วนของเส้นทางคมนาคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาท้องถิ่น ทรงแนะนำให้มีการตัดถนนเพื่อเข้าไปยังพื้นที่เพื่อให้ประชาชนในชนบทสามารถนำผลผลิตทางเกษตรออกสู่ตลาดได้รวดเร็ว และหน่วยราชการสามารถนำเอาเครื่องมือเครื่องจักรกลเข้าไปบริการประชาชนได้ ถนนที่เกิดจากโครงการพระราชดำริมีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคตลอดพระราชอาณาจักร แม้กระทั่งปัญหาวิศวกรรมการจราจรในเมืองหลวง คือกรุงเทพมหานคร ก็ทรงพระเมตตาตรัสเป็นพระราชอุบายบังเกิดเป็นคุณประโยชน์ทุกสิ่งสรรพ

ในด้านการศึกษาทางช่างและวิศวกรรมศาสตร์ ได้พระราชทานการสนับสนุนการศึกษาทั้งระดับต้นและระดับสูง การศึกษาระดับต้นได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จัดให้มีโครงการพระดาบสเพื่อฝึกเด็กที่ด้อยโอกาสให้มีความสามารถทางช่างสาขาต่าง ๆ นำไปประกอบอาชีพได้ ในส่วนของการศึกษาระดับสูง ได้พระราชทานทุนอานันทมหิดลให้บัณฑิตทางวิศวกรรมศาสตร์ ที่มีผลการศึกษาคดีเด่นไปศึกษาต่อในระดับสูง ณ ต่างประเทศ รับราชการสนองพระมหากรุณาอยู่ในมหาวิทยาลัย และสถาบันต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ในปีพุทธศักราช 2536 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริให้ประดิษฐ์คิดค้นเครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้า แบบทุ่นลอย หรือ “กังหันน้ำชัยพัฒนา” เพื่อใช้ในการบำบัดน้ำเสียที่เกิดจากแหล่งชุมชน

แหล่งอุตสาหกรรม เป็นผลงานที่มีขั้นตอนและการประดิษฐ์ในระดับที่สูงกว่าสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน ซึ่งคณะกรรมการการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย ประจำปีพุทธศักราช 2536 รางวัลที่ 1 ทั้งยังได้รับการจดสิทธิบัตรแล้วด้วย

ด้วยพระราชกรณียกิจ ด้วยพระอัจฉริยภาพอันสูงส่งทั้งปวงดังที่ได้พรรณนามานี้ และด้วยพระปรีชาสามารถทางวิศวกรรมศาสตร์นานัปการ ตลอดจนความในพระราชหฤทัยอย่างแน่วแน่ในการช่างและวิศวกรรมศาสตร์ จึงนำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนและความเจริญของประเทศไทยอย่างประเสริฐสุด สภามหาวิทยาลัยมหิดลในคราวประชุมครั้งพิเศษ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2537 จึงได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เพื่อเป็นสิริมงคลและเกียรติอันสูงสุดแก่มหาวิทยาลัยมหิดล สืบไป